

SAMOBORSKI LIST

Ljetovanišni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji 6 K—, na po jednu K 2—, a na četiri godine K 1—, 5 počinom stoji 60 Kila na godinu više, a u Americi K 1—40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 Kila.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šoka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijskom dijelu po 20 Kila u oglasnom 10 Kila. Za oglas, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samoborskog lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA II.

U Samoboru, 1. prosinca 1907.

BROJ 23

Vraćaju se iz Amerike.

Naš narod rpinice se iseljivao u Ameriku. Tisuće i tisuće seljaka potražilo je sreću onkraj okeana. Pomisao na dobru zaradu, a pogled na novac, što je ovamo dolazio od pojedinaца, koji su se dali na posao u Americi, zahvatilo je potpuno našega čovjeka; i on se počeo sve više da seli u zemlju sreće i zamamnih dolara.

Ali nije to glavni razlog. Našega seljaka odbila je od rođene zemlje i uputila u dalek svijet nevolja, koja mu je u mnogim krajevima zaprijetila svom snagom. Razne nedaće naveliše na nj sa svih strana, pa su te tako djelovale, da je mnogi prodao sav svoj imetak, samo da smogne za put u Ameriku, i da se može podati lovu za srećom i poboljšicom svoga imućstvenoga stanja.

Naše ljude nijesu u tome mogle da spriječe ni sve poteškoće, koje im je — osobito u posljednje doba — stavljala američka vlada, pak neznanje engleskoga jezika, koje im je otežavalo položaj. A nijesu ih smetale ni naredbe naših oblasti, kojima je svrha, da ograniče ovu seobu.

Dok se to seljenje seljačkoga naroda održalo barem u nekim granicama, nije mu se moglo još toliko da prigovara. Najzad nije ono bilo od prkosa niti obijesti, već su na nj utjecali dublji gospodarski uzroci, pokretala ga nužda i nevolja.

Radnici ljudi prištedišu tamo mnogu krajcaru, poslaše kući mnogi novac. Neki krajevi podignu se znatno s pomoću novca, što je dolazilo iz Amerike. Ali je ovo seljenje preotimalo sve veći mah a — mora se priznati — po-

češe se u Ameriku seliti i takovi, kojima to nije bilo nužno, i koji su mogli dovoljno zaraditi na svojem zemljištu, da uzdrže sebe i svoju obitelj.

Nadosmo se ujedared sred nezdravih odnosa, pred očitom gospodarskom krizom. Jake mlade sile ostaviše domovinu, a naše tlo traži radine ruke, da ga obrade a ne nalazi ih. Mnogi se i vraćaju iz Amerike, ali im je teška američka rab ta iscrpila snagu ili su uopće izgubili smisao i volju, da se ovdje late ozbiljno posla. Poskupiše radne sile a gospodar ne zna što da počne radi nestašice a i skupoće radnika, koja sve većma raste. Da je ovo beskrajno seljenje bez prekida bio golem gospodarski i narodni gubitak po našu domovinu, o tom ne može biti sumnje.

Sada dolaze vijesti, da se radnici iz raznih krajeva Austro-ugarske stadoše vraćati u domovinu, na rođenu grud i na obiteljsko ognjište, koje već neki potpuno odnemariše.

Što nijesu mogle da učine oblasti i društvo, to učini velika novčana kriza, koja je nalegla na Ameriku i o kojoj smo mi već u posljednjem broju našega lista opširnije progovorili.

Nestašica novca i trzavica na svjetskom novčanom tržištu (kamatajak je u Americi bio već narasao na 20%) djelovale štetno i sudbonosno na velika industrijska poduzeća Amerike, u kojima je bezbroj naroda zaradivalo svagdanji hljeb i prištedivalo za budućnost. Dolaze glasovi, prema kojima mnoga poduzeća, naročito ona, što rade ocjelom i željezom, elektricitetom, kopanjem kamenog uglja ili se bave građevinama, obustaviše posao. Poslodavci u nedostatku kapitala otpustiše radnike, a koliko mogu, zaposluju svoje starosjedioce. U jedan

mah našlo se oko 400.000 radnika bez zarade.

Oni, koji se u posljednje vrijeme otpuše u Ameriku, vraćaju se istim putem u domovinu. Parobrodarska poduzeća prave unosan posao. Više parobroda sa nekoliko tisuća radnika zarezalo je već ponovo u debelo more i otislo se od američke obale. Iseljenici, koji se vraćaju, pripovijedaju užasnih stvari u Trstu i na Rijeci, gdje se iskrcavaju. Nema sumnje, da će mnogo i naših ljudi stradati i povratiti se u staru domovinu kao siromasi u džepu, a bogati i za jedno teško iskustvo.

Iz izvještaja županije zagrebačke za god. 1906. razbiremo, da se iz njenog područja nalazi u Americi 27.367 muškaraca i 4.309 ženskinja, dakle ukupno 31.607 osoba. Ustanovljeno je glasom zabilježnica, što se vode kod općinskih poglavarstva, da su ovi ljudi odaslali iz Amerike 9.413.645 K, a to je dosta lijep iznos. Koliko je poslano ove godine, to ne znamo, ali da će biti mnogo manje, to je razumljivo.

Usljed američke krize vratit će se u našu županiju možda do 30.000 ljudi.

Ovi su naučili, kako se u tuđem svijetu teško živi, kako se čovjek mora truditi i mučiti, da nešto zasluži, a kod toga gubi životnu snagu i jakost. Budu li se posvjema posvetili onoj grudi zemlje, na kojoj se rodiše, budu li nju obrađivali onim marom i trudom, kako radiše po američkim tvornicama i rudnicima nosit će im veću korist, negoli im je bila ona u Americi.

Ima kod nas i u zagrebačkoj županiji još dosta tla, gdje se mogu naseliti i novi život započeti. Nema sumnje, da će morati povračniku i općina i županija pak vlada i društvo

Crte iz glazbenoga svijeta.

Joseph Verdi, sin mlinarov, rodio se nedaleko Milanu. Njegova opera „Nabukodonosar“ — koju je u 18. godini svoga života napisao, bila je primljena u najslavnijem pještenu.

Poslije predstave stajao je neki seljak pred kazališnom kaptarom i pitavao je prolaznika, kako im se velom odigrana opera sviđa. „Što te na Vas spada?“ bio je običan odgovor svim onim, na koje se obratio pitanjem.

Na to do seljak: „Te mi je valjda dopušteno pitati. Ta to je moj sin, koji je tu operu skladao.“ Na to svi zajedno kliču: „Evo ti put!“

Običaj (ova i ona) ostali su malo izmijenili na raznim mjestima glazbe.

Glazovila Gounodova opera „Faust“ pjevana je prvi put godine 1873. u zagrebačkom kazalištu a glavna uloga Margareta pjevala je primadona Bartova, koja se u posljednjem času uslijed nevoljite malćarije vratila s nje.

Glazoviti guslač Paganioli bio je omalen čovjek i malo dugo zelim frak. Igrački, tako se znao zadabivati u komad, da se svy tresao i malo te nije pao, kad je god sviravao igrom. Njegovo se gusle nalaze u Gounodovim stvarima, a rjeđe kojim umjetniku dopade sreća, da na njima svira pred povjerenstvom. Ta sreća dopala je i hrvatskog umjetnika Kretnu.

Franjo Liszt, najznamenitiji glazovirač, dobio je 28. srpnja 1845. u Zagreb, te je sljedeći dan koncertovao u starom kazalištu.

Njegov je u čast priredena serenade, a istaknu pjesme njemu u slavu izvode se na galeriji. On je pri-

nio se zahvalnošću diplomu počasnog člana glazbenog zavoda, te je bio vrlo ganut. Od Liszta potječe poslovice: „Mundus vult, „bundus“.

„Rakoczyevu koračnicu“ komponovao je Čeh Ružička, koji je također skladao i mađarsku operu „Bela Futasa“.

Guslač Spohr nije mogao trpjeti Beethovena, Beethoven Webera, a Wagner Brahmu.

Glazovirač Aleksander Dreyshock bio je u svoje vrijeme u Beču 25 puta izzvan, a na njegovu jednom koncertu bio je Vuk Stefanović-Karadžić. Kod jedne zabave sjeo se je poslije mnogih nazdravica klaviru i svirao pjesmu „Šil jsem proso“ u dvadeset varijacija.

Interesantno je znati, pod kakim su pobudama pojedini glazoviti glazbotvorci skladali svoja djela.

Glazovir je našao inspiraciju sred livade. Sa glazbalom u ruci i uz bocu šampanjca pisao je svoje dvije ligitacije, Orpheusa i druga djela, koja su ga tako znamenito stvorila.

Sarti volio je pisati u velikoj dvorani, koju je osvjetljivala vjeha polutamna svjetiljka. U noćnoj tišini približio mu se Genius.

Mozart nije nikada komponovao većom zadržanošću nego u posljednjem času, kad se već djelo moralo da izvađa.

Cimaroza ljubio je oko sebe buku i nemir, kad je radio. Imao je u to vrijeme najradije svoje prijatelje uz se.

Schubert nije mogao ni 10 takata pisati, ako nije potraj njega spjevala njegova žena, koju je ljubio nada

sve i ako mu nije pri tome njegova mačka na kritu počivala.

Paeziello pisao je u krevetu sa spavaćom kapom na glavi.

Zingarelli običavao je prije nego je započeo da sklada, čitati koji odlomak iz biblije ili knjige crkvenih otaca ili kojeg klasičnoga autora.

Hayden, ljubitelj samoće, nataknuo je prsten, kojega je dobio od Friderika II., nato se sjeo klaviru i za nekoliko časaka ljujao se u najdivnijim melodijama.

Netko je ovako isporođivao prve instrumente.

Gusle su djevojka, koja ushićuje čovjeka, ako se s njom nježno postupa i ako je dobrog glasa; postupa li se s njome zlo, zacvili, izgubi glas, i užasno dira uši.

Brač je dječak, koji dolazi do ugleda, kad sprovađa djevojku. Sam je bez vrijednosti i svagdje na putu, jer se ne zna, što bi se s njime započelo.

Violončelo je nadobudan mladić, što sanjari i u pjesmi očituje svoju žalost i tugu. Kada se razigra, svuči to čeznuće i želja za ljubavi. Vereje mu ne podođa dobro, divlji mu plesovi oteše poetičnu stranu, ali Elegija daje mu interes, a nječna ozbiljnost obuzima sva srca.

Bas je mrmlijaćući starac što drži mladež zajedno. Štuje ga svak, sluša se njegov zapovjedajući glas, ali veliku privrženost ne čuti baš niko za njega.

Svijet se sa osjećajima brine samo za djevojku i mladića. Starac i dječak samo za njima stupaju.

ići na ruku, da si ti ljudi nadu zarade i stvore novi dom.

Madžari su poslali na Rijeku svoga jednoga visokoga činovnika, da iseljenike dočeka. Madžari čine svoju dužnost. I mi se moramo pobrinuti za krv naše krvi.

Prije svega, neka se sada nitko ne uputi u Ameriku, jer će se gladniji i siromašniji morati da vratu.

Za one, koji će se vratiti, neka se nastojanjem vlade stvori po županijama odbor, koji će ovim nesretnicima ići na ruku, da se ili uzmognu vratiti na svoje domove, a u koliko su ove izgubili, da se nasele na tolika imanja, koja se na žalost moraju radi nedostatka radnih sila parcelirati.

Neka odlučujući faktori ne krzmaju. Brza pomoć je nužna, jer će inače naši ljudi izgubiti svu vjeru, da će im ikada biti moguće živjeti u svojoj domovini, pa ćemo od njih imati same prosjake.

A treba našu zemlju i gospodarski pridrići i stvoriti sve uvjete za uspješno gospodarenje kao što i ostvariti čitav niz uredbi, kojima će se moći poslužiti naš seljak, da mu ne će više trebati ostavljati rođenu grudu i seliti u tuđi svijet.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 27. studenoga 1907.)

Nazočno 13 zastupnika. Od strane kot. oblasti predstojnik Dragan vitez Trnski.

Na dnevnom je redu osnova o uzdržavanju općinskih i municipalnih cesta, o kojoj se ima izjaviti zastupstvo. Načelnik Čop tumači stavke ove osnove i dokazuje, kako ova ni u kojem pogledu ne odgovara svojoj svrsi. Napose za samoborsku općinu bila bi ona od velikog tereta, te bi iziskivala upravo golemih troškova. Općinari već danas žive u teškim prilikama, pa bi novi i veliki troškovi previše opterećivali pučanstvo. I zast. Razum dokazuje štetnost osnove. Proti tomu, je da se pretresa osnova u detalje, nego da se najodrešitije odbije. Zast. dr. Horvat izjavljuje, da će protiv osnove ustati i u županijskoj skupštini.

Zastupstvo se najodrešitije izjavljuje protiv osnove. Načelnik ističe, da je dirigent odjela vojne glazbe, što je u Samoboru svirala, g. Motal posvetio trg. zastupstvu skladbu sa oborskih starih popijevaka, pa preporučuje, da mu se vlada neka nagrada za ovo djelo, te mu se votira za... Zast. Forko je protiv toga, da općina daje nagradu, nego zastupnici. Inače će biti opet utoka.

Zastupnici smjesta sakupiše među sobom svotu od 67 K, dok će se od nenazočnih zastupnika još zamoliti prinosi. Od nazočnih darovaoše dr. Duro Horvat 20 K, dr. Bišćan 10 K, Kleščić 10 K, Reizer st. 10 K, Razum 5 K, Reizer ml. 5 K, Levičar 3 K, Noršić 2 K i Budi Joso 2 K.

Načelnik javlja, da je riješenjem vlade gđica Emilija pl. Pacovszky od Libina dodijeljena u zavičajnu svezu ove općine, jer da od godine 1892. obitava u Samoboru. Zaključuje se podnijeti predstavku na vladu, da preinači svoju odluku tako, da dotičnica ostane zavičajnicom grada Bjelovara, jer joj je tamo otac služio kao časnik.

Prigoduje se, da je Ivan Levičar darovao plaću mjesnoga suca od god. 1907. za kanalizaciju Gajeve ulice. Prima se na znanje.

Hrv. društvo za namještenje naučnika moli potporu. Molbu podupire više zastupnika. — Daje mu se 20 kruna.

Samostan franjevaca moli oprost od poreza na vino za god. 1907. Dopušta se.

Štengl Franjo u Rudarskoj drži moli u ime svoje i susjeda za jednu svjetiljku kraj svoje kuće. Odbija se.

Zast. Levičar i Jurčić dokazuju potrebu još jedne svjetiljke u Gajevoj ulici, odnosno da se jedna svjetiljka premjesti između kuće Levičarove i Obadove.

Zast. Jurčić preporučuje, da se posebni nažigač namjesti za Goranji kraj, jer onaj iz Donjega ne dopiše za vremena u Goranji. Načelnik izjavljuje, da će se stvar riješiti sa molbom, koju je počeo sadanji nažigač radi povišice plaće. Ovaj ima već i otako pomoćnika, koji će vršiti službu u Gornjem kraju.

Zast. Noršić traži svjetiljku između kuća pl. Praunspargera i Kokmana, te svjetiljku za Gradišće. — Prijedlog se ne prima.

Nažigač svjetiljki Prištin moli za povišicu plaće, jer je svjetiljki sve više, a on treba sada 2 pomoćnika — Podjeljuje mu se povišica od 10 K na mjesec.

Zast. Forko i Budi Joso interpeliraju načelnika u stvari poštara Prišlina.

Načelnik izjavljuje, da je ukorio poštare, i nije mogao na njihovu prijavu uredovati radi toga, jer nisu maknuli blago s tudeg pošta, nego su ga ostavili da pase preko 1 sat i čini štetu. On da je radio po zakonu i po savjesti.

Kotar. predstojnik skida ovu točku s dnevnoga reda.

Ivan Gollner moli, da se opsjecaju kesteni uz njegov vinograd, koji mu sjenom prave kvar. Molbi će se udovoljiti.

Načelnik javlja, da je gospodarski odbor pošao na lice mjesta do puta kod sajmišta, te je s vlasnikom g. Reizerom došlo do potpunoga sporazuma glede izravnjanja medaša između ovog puta i njegova zemljišta.

Zast. Kleščić predlaže, da se načelnik ponovo zauzme za uveđenje telefona u Samoboru. Dr. Horvat zauzet će se za stvar u žup. skupštini. Zast. Reizer st. unije, da bi se valjalo obratiti i na trg.-obrt. komoru, da pitanje pospješi.

Zast. Forko pita, što je učinjeno sa jednim strazarom, koji se je ogriješio o propise. Načelnik odgovara, da je kažnjen globom.

Pošto ne bijaše drugih prijedloga, sjednica je zaključena.

DOPISI.

U Sv. Nedjelji, 28. studenoga.

Kako ste u posljednjem broju „S. L.“ već javili, pravila su dobrih vatrogasnog društva u Sv. Nedjelji zadobila potvrdu kr. zem. vlade. Prema tomu udustalo se od prvobitne nakane, da bi se to društvo osnovalo kao podružnica vatrogasnog društva u Samoboru. Razlog je tomu, što je odobrenje u tom pravcu nadopunjenih pravila samoborskog društva, naišlo na neke zapreke kod vlade.

I tako bi se to novo osnovano naše društvo imalo samo boriti koracajući do svojeg cilja.

Nema sumnje da će mu to i potpuno uspjeti, bude li sloge i mara u odboru i među članovima društva.

Za oživotvorenje svake za narodni život i razvikanje korisne ideje traži se u prvom redu sloge i intenzivnoga rada sviju, kojima leži narodni napredak na srcu. Kod našega seljaka svaka ideja, pa bila i najljepša teško uspijeva, jer je on vrlo teško ili nikako ne će da shvaća, još manje je pak novčano podupire. Ne shvaća je, jer naprosto ne zna procijeniti općenih interesa, pak stoga i nije čudo, da je kod svake i najljepše zamisli početak k uspjehu težak.

Prinosi seljaka, ma da su i najmanji, a bili namijenjeni baš i u svrhu obrane vlastite imovine protiv požara, koji ne će moguće odmah danas ili sutra biti (a za poslije ga nije brige!), vrlo se teško dobivaju.

Ovim pojavama kriv je i duševni nazadak i neupučenost, a višeput i opterećenost i prezaduženost seljaka. Ipak se nadamo da ćemo sve poteškoće sretno prebroditi.

Čim su nam stigla odobrena pravila, odmah smo se obratili kr. zem. vladi s molbom za novčanu pomoć. Kad nam se molba riješi znat ćemo kolika će nam svota nedostajati, pa ćemo zatražiti dobrovoljne prinose podružnoga žiteljstva, bar onoga dijela, koje se izjavilo spremnim da podupre vatrogastvo.

Susjednom pak vatrogasnom društvu u Samoboru na svemu, što nam je dosada zborom i tvorom u pomoć priteklo, srdačno hvalimo, te se i u buduće toplo preporučujemo.

V.—

Nacrt osnove zakona o gradnji i uzdržavanju cesta.

I.

Prije godine 1874. postojala je dužnost podavanja besplatnih zemaljskih težaka, koji su se upotrebljavali kod cestogradnja, a ova je dužnost iznosila po osobi šest radnih dana i po komadu tegleće marhe jedan dvopreg.

U bivšoj vojnoj Krajini postoji još i danas obvezatna robota za općinske i za zemaljsko-cestovne svrhe, dok je u ostalom dijelu Hrvatske i Slavonije zakonom od 31. prosinca 1873. otkupljeno ovo poslovanje po osobi sa iznosom od 2 K 40 fil., a za svaki komad tegleće marhe po 2 K. Tada je jedna težačka nadnica procijenjena bila samo na 40 filira.

Ta bi sredovječna robota u bivšoj vojnoj Krajini jednom već imala da prestane, a otkup robote, kako je uređen zakonom od 1873. u građanskom dijelu Hrvatske i Slavonije, ne odgovara načelima jednakoga oporezovanja, jer nema obzira na privredne i imućstvene prilike pojedinca. S ovih razloga, pak stoga, što se imaju namaknuti sredstva za najskoriju izgradnju potrebnih novih cesta, za uzdržavanje postojećih, i za poboljšanje općinsko-cestovnog stanja, a zemaljski se proračun takovim izdacima ne može da optereti, sastavljen je po kr. vladinom građevnom odsjeku nacrt osnove zakona o uzdržavanju municipalnih i općinskih cesta, te željezničkih privoznih cesta.

Nacrtom ove osnove imala bi se posvema napustiti kategorija „zemaljskih cesta“ i prijeći u vlasništvo municipalija (županija i gradova). Imeno bile bi municipalne ceste, koje sada postoje pod nazivom zem. ili žup. cesta, a u buduće one crste, koje se radi svoje osobite važnosti za promet municipalija i obzirom na povećani trošak, skopčan sa njihovom gradnjom, preuzmu u red municipalnih cesta privoljom sabora. Ostale ceste bile bi općinske i to prvoga ra-

zreda one, koje su važne za promet više upravnih općina među sobom ili su važne za unutarnji promet jednoga upravnoga kotara, a drugoga razreda one koje služe samo za promet u području jedne upravne općine. U posebni razred spadaju još željezničke privatne ceste, koje spajaju željezničke stanice s najbližim državnim, municipalnim ili općinskim cestama.

Sve u području gradova I. i II. reda nalazeće se ceste bile bi općinske ili gradske ceste, koje grade, upravljaju i uzdržavaju gradovi sami.

Za uzdržavanje cesta ne bi se više plaćala otkupnina javnih radnja, ali bi umjesto toga plaćao svaki samostalni porezovnik bio fizička ili moralna osoba, korporacija, udruga, društvo itd. posebni namet na izravni porez u municipalno-cestovni fond za uzdržavanje municipalnih cesta, i posebni namet za uzdržavanje općinskih cesta prvoga razreda, u općinsko-cestovni kotarski fond. Ovi bi nameti — u koliko iz nacrtu osnove i njegovog obrazloženja već sada razabiremo — za samo redovito uzdržavanje cesta iznosili najmanje 15 po sto za svaki od spomenutih dviju fondova, a za novogradnje cesta ili njihovih objekata i znatno više. Osim ovih nameta plaćao bi svaki samostalni za rad i privredne sposobni od 18 do 60 godina stari porezovnik, ako mu ukupni izravni porez iznosi preko 20 K, još i posebni cestovni prinos od 2 K za svaki od gornjih dviju fondova, dakle ukupno 4 K.

Pored ovih dviju nameta i prinosa, ostaje općinama dotično općinarima još i peti teret i to uzdržavanje općinskih cesta drugoga razreda, kojega ima da pokrije opć. blagajnica, te ručni i vozni težaci u obliku dosadanje rabote.

Da dobijemo jasniju sliku o teretima za uzdržavanje cesta po nacrtu ove zakonske osnove iznijet ćemo o tome podatke, koji se tiču trgovišne općine samoborske.

Sadanja godišnja dužnost naše općine na otkupnini javnih radnja iznosi 1848 K 80 fil., a iz općinske se blagajnice troši za uzdržavanje njenih cesta po- prečno 3000 K na godinu. U cestovne svrhe daje dakle ukupno 4848 K 80 fil. na godinu, a cestu prvoga razreda, koje bi u buduće uzdržavao općinsko-cestovni kotarski fond imade u neznatnoj duljini.

Po nacrtu bi pak ovdje raspravljane osnove iznosio 15 po sto namet u municipalni cestovni fond 4200 K i cestovni prinos oko 500 K, zatim 15 po sto namet u općinsko-cestovni kotarski fond 4200 K i cestovni prinos 500 K.

Pribrojivši k tome i trošak za uzdržavanje općinskih cesta drugoga razreda sa 3000 K, iznosili bi sveukupni tereti trgovišne općine Samobor za cestovne svrhe oko 12500 K, dakle za golemu svotu od 7652 kruna na godinu više, negoli sada.

Uočivši ovu činjenicu, ne možemo se da složimo sa nacrtom ove zakonske osnove, ma da joj s druge strane priznajemo lijepe intencije; pak ćemo se s toga potanje na nju osvrnuti drugi put.

Domće vijesti.

Županijska skupština sazvana je za 5. prosinca t. g. u 9 sati prije podne. Među točkama dnevnoga reda, koje će se raspraviti, nalazi se i pitanje odcijepljenja sela Mala Gorica i Srebrnjak od upravne općine Sv. Martin Pod Okič i pripojenje općini Sv. Nedjelja.

Novi prebendar. Gosp. dr. Valentin Čebušnik nastojnik nauka u nadb. sjemeništu, izabran je prebendarom prvostolne crkve zagrebačke. Našim prijateljima i vrijednom svećeniku srdačno čestitamo!

Premještalj veterinar. Kot. veterinar u Samoboru g. Stjepan Majhofer premješten je na vlastiti molbu iz Samobora kot. oblasti u Požezi, a kot. veterinar u Požezi g. Milan Kunštek dolazi kot. oblasti u Samobor.

Podijeljenje župa. Izprašnjena, pod pokroviteljstvom kraljevih stojeća župa u Virju, kotara durđevačkoga, a županije bjelovarsko-križevačke podijeljena je g. Martinu Kovačeviću, dosadanjem župniku u Kotarima.

Pravo odvjetovanja. Odvjetničkom perovodu u Samoboru dr. Dragutinu Senčiću u podijeljeno je pravo odvjetovanja u opsegu banskoga stola sa sjedištem u Stubici, Mladom odvjetniku, koji je u našem društvu uživao puno simpatije, a poznat je kao vrsna i prokulana sila, srdačno čestitamo.

Vjenčanja. 24. studenoga vjenčao se u Samoboru g. Viktor Pandić, umjetni bravar u Zagrebu, s gđicom Stefanom Uril.

25. studenoga vjenčao se u Zagrebu g. Franjo Škriec, sudb. kancelista u Samoboru, s gđom. Terezijom udovom Melničak.

28. studenoga vjenčao se ovdje g. Vjekoslav Jazbec, knjigoveža u Zagrebu, s gđicom Alojzijom Blažević.

30. studenoga vjenčao se u Samoboru gosp. Milutin Jurčić, sudb. pristav u Sv. Ivanu-Zeleni s gđicom, Olgom Cizi.

G. Antun Peršin, dimnjačarski majstor u Arnoldštajnu u Njemačkoj, vjenčao se u Zagrebu s gđicom, Pepicom Cvetković.

Svim vjenčanicima srdačno čestitamo želeći im obilje svake sreće!

Za Šmidhenov spomenik darovao je gosp. Josip Kompare 3 K kao primitak za poljsku štetu, a g. Anđel Božić sabrao je u prijateljskom društvu K 520.

Deset godina vatrogasne službe navršuje 4. o. mj. vježbatelj domaćeg vatrogasnoga društva g. Bogumil Toni. Tom će zgodom primiti službovnu bakrenu kolajnu.

Promet na samoborskoj željeznici iznosio je mjeseca kolovoza o. g. u. svem 13.383 K; prošavše g. u istom mjesecu 12.536 K. — Od 1. siječnja do 31. kolovoza unišilo je 78.329 K, dok je lani za ovo razdoblje iznosio primitak 76.580 K.

Društvo za poljepšanje Samobora. Pod nadzorom predsjednika ovoga društva g. Draguina Crnovskoga počelo se sadenjem drveća oko Puškene gorice gdje se za to ukazala očita potreba. Zaš. deno je dosada oko 150 bagrema, koji će biti jamačno na ures tomu brdu.

„Hrvatska“ donijela je 23. studenoga „Samoborske vijesti“, u kojoj stanoviti dopisnik sa navodom „Vadimo iz „Samoborskoga lista“: tendencijno iskrivljuje neke vijesti našega lista, donosi tvrdnje kojih mi nismo napisali, a dolazi s komentarima, koje hoće nama podmetnuti. Čini se, da nije mogao inače proturati svoje relike u list, pa se poslužio mistifikacijom. Upozorujemo na ovog važnog dopisnika redakciju „Hrvatske.“

† **Katarina Nemanjić,** supruga pečenjara i mesara, umrla je 22. studenoga, te pokopana na ovdješnjem župnom groblju. Laka joj zemlja!

„Hrvatska čitaonica u Samoboru“ održala je prekojuče sjednicu, u kojoj se pretresalo pitanje, kako da se smanji trošak za uzdržavanje čitaonice. Pokazalo se naime, da godišnja članarina ne dostaje za pokriće sadanjih troškova, jer se uslijed preseljenja garnizone iz Mirnovca broj članova umanjio, pa po tome i prihod spao.

Kako čujemo, misli se od nove godine napustiti nekoliko novina i beletrističkih listova, te tako smanjiti izdatke društvene blagajnice. Pobjoljšaju li se prilike, čitaonica bi opet pretplatila napuštene listove.

† **Doroteja Mrzljak,** umrla je 28. studenoga u 76. godini života, te je jučer pokopana uz brojno saučešće građanstva. U pokojnici oplakuje naš domorodac i župnik sv. Marka u Zagrebu g. Mrzljak svoju majku. Laka zemlja pokojnici, a naša iskrena sućut g. Mrzljaku i ostaloj rodbini.

Poziv. Mejašem gornjeg i donjeg Giznika javljamo, da će se ovogodišnji mejaški sastanak održati, na 15. prosinca. Potanji program javit ćemo u budućem broju „S. L.“ — Odbor.

Povjerenstvo za sastavljanje novih gruntovnih uložaka dovršuje svoje uredovanje u Samoboru sa 31. prosinca t. g. To je povjerenstvo čitavih 9 godina uredovalo u Samoboru, te provelo reambulaciju i izmjeru po faktičnom posjedu u svim pofeznim općinama ovoga kotara. Posljednja će biti por. općina Molvice predana gruntovnom uredu u Samoboru.

Posljednji smo put javili premještaj grunt. mjerneka Hartiga, a sada dodajemo, da je i mjernik g. Hinko Već pridijeljen zem. vladi kao grunt. ravnateljstvu.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru. Zdravstveni odbor samoborske i podvrške općine sastaje se redovno svake subote, da vijeća o mjerama, koje se imaju preduzeti, da se zdravstveno stanje u pomenutim općinama poboljša.

Po izvještajima dra. Juratovića pokazala su se u drugoj polovini studenoga tek dva nova slučaja škrieta u trgovištu Samoboru i to, u „Stražničkoj“ ulici i u onim kućama, koje su već bile otprije zaražene.

Kako nema očite bojazni, da će se škriet dalje širiti, to po svoj prilici stojimo na koncu pošasti.

Obuka u školama trgovišne općine, te opć. Podvrh započela je 15. pr. mj., nakon, što je bila obustavljena na 14 dana.

Polazanje školske djece u crkvu obustavljeno je po zdravstvenom odboru na neizvjesno vrijeme s obzirom na to, što su djeca ove zime uopće veoma podvržena katarima disačnih organa i upali vrata, a u crkvi nijesu dovoljno zaštićena od propuha i studeni. — Djeca iz „Stražničke“ ulice ne smiju polaziti škole do daljnje odredbe. Onoj iz Gajevе ulice dopušten je polazak prije sedjelju dana, pošto je ondje nestalo tragova škrieta, te je u svjema zaraženim kućama preduzeta najstroža razkužba novim desinfektorima, pak pranjem i krečenjem stjena.

Inače je zdravstveno stanje d. čitavom kotaru prilično povoljno izuzevši nekoliko slučajeva bronhialnih katara, te izrazite influenzae. — Dr. J.

Uhićeni maloljetni zlikovci. Dne 24. t. mj. nestalo je Božo Huzjaku, službovačemu kod liječnika dra. Juratovića između 8 i 9 sati uveče 98 K, koji je novoo imao pohranjen pod zastukom svoga kreveta. Stvar je odmah prijavljena redarstvu, te je pominim izvidima nadstrazara Josipa Paljuka protađen drugi dan počinitelj krađe u osobi dvanaestogodišnjeg dječaka, koji je odmah čin poznio. Za novac tvrdi, da ga je izgubio, pošto je od njega potrošio nekoliko kruna časteći vinom svoje prijatelje.

Prometačinom, koja je tom zgodom preduzeta, nije se mogao pronaći ukradeni novac, ali se, sile, u trag ukradenim predmetima iz dućana Viktora Matote, te su u povoku toga uhićeni radi sumnje, da su učestvovali u provalnoj krađi dva šegrba, u dobi, od 15. godina.

Svi su ovi predani kotarskom sudu, te se protiv njih vodi najpominija istraga.

Sportski klub „Šilmiš“ izabrao je na svojoj sjednici, koja se održala 24. pr. mj. u klubskom prostoru a. predjedalnicu dra. phi. Nako Reizera, iajnikom sm. ur. Adolfa Webrera, blagajnikom s ud.

jur. Vlatka Presečkija, a oružarom cand. mat. Milana Svarića.

Htio prodati tuđu stvar. Mijo Pečnik, seljak iz Bobovice, došao je prošlog mjeseca k uraru Sudniku nudajući mu: na prodaju zlatnu žensku narukvicu. Upi-tan odakle mu, iskazao je, da ju je našao u Zagrebu, u llici. Vlasnica ove narukvice našla se doista u Zagrebu u osobi gde. Tucić, a seljak je radi zatajenja nalaza prijavljen kot. sudu.

Na tački u zatvor. Prekojuče se našao na našem novom mostu kraj glavnoga trga neki „frentar“, kojega su izdale noge radi prevelikoga užitka alkohola. Hoće na trg a ne može ni da makne. No dok mu se hod iznevjerio, grlo je ostalo jako. Počeo usred mosta na svoju i u sav glas pjevati. A kako se ta pjesma nije svidjela našim stražarima, dodoše, da vikača odvedu u zatvor. Jer nije mogao sam ići, a bio pretežak za nošenje, dovezoše tačku, na kojoj ga uz asistenciju stražara odvezaše neki „filosofski čovjek“ u buharu.

Svakako malo neobična vožnja, koja je izazvala puno veselosti među općinstvom, koje je motrilo taj prizor.

Pokušaj krađe u Strmcu. Martin Strmšek, sitničar na željezničkoj stanici u sv. Nedjelji, začuo je u noći na 25. studenoga kako netko razbija stakla na njegovoj sitničariji. Odmah posumnja, da se neko hoće dočepati njegove robe, ustane i poleti u dućan, te doista opazi kroz prozor dva čovjeka, koji su nato brzo uhvatili maglu.

Zlikovci su prije nego su razbili staklo omazali ga vlažnom zemljom, kako se ne bi čuo zveket, ali, kako se vidi, nije im ni to koristilo.

Vatra 20. studenoga oko 4 sata poslije podne porodila se vatra u selu Slapnici, opć. Podvrh kod ondješnjeg žitelja Jure Hočevara. Izgorio je slamnat krov kuće sa gornjom građom i više živeža sve u vrijednosti od 588 kruna. Osigurano nije bilo ništa. Vatra je proizročila žena ostećenikova Kata Hočevar iz neopreznosti, te je prijavljena po oružnicima kot. sudu.

Umrla djeteta uslijed opeklinā. Petgodišnja djevojčica Barica Matijak, u hrvatskom Slupniku nalazila se na pašl među ostalom djecom, koja su zapalila vatru, jer im je bilo hladno. Barica, nestajući djetet, skakalo je oko vatre i kako je došla, u preveliku blizinu, zahvatil plamen njezine haljine i oprži djetet po čitavom tjelu. Uslijed žestokih opeklinā izdahnuła je sirota, Barica treći dan.

Otrovani se gljivama. 70 godišnji seljak Mijo Kovačić iz Podgrada kbr. 49. išao je u šumu, da nasliječe drva. Tu opazi nekakih gljiva, koje odnese kući i dadé sniati, da mu ih pripremi. Malo iza toga što su jeli gljive, pozlilo je obojice, te su se pokazali na njima znaci otrovanja. Pružena im je liječnička pomoć, te su se starač i snaha brzo oporavili.

Krađa u Rakovpotoku. U noći od 19. na 20. studenoga ukrali su nepoznati zlikovci Janku Težaku, posjedniku u Rakovpotoku, dvije svinje otknuvši na svinjcu jaku željeznu bravu. Učinjena je potraga za počiniteljima, ali dosada bez uspjeha. Šteta, koja je nanesena Težaku, iznosi do 200 K.

Našim dužnicima. Približuje se konjac godine, a zaatam broj naših pretplatnika još nije zadovoljio svoju dužnost. Mi smo na neke već dva i triput upraveli opomenice, ali odziv je uza sve to ostao vrlo slab.

Mnogi još sveudilj zaboravljaju, da za izdavanje lista treba novaca, koje nam namiču pretplatnici, jer drugih vrela dohodaka nemamo, kojima bismo mogli pokriti troškove izlaženja našega lista.

Naš list, koji je pokrenut jedino iz lokalnog patriotizma i kojemu je svrha, da promiče lokalne interese, ima pravo da očekuje što veću susretljivost onih, koji za naš lijepi Samobor i njegov napredak imaju smisla i osjećaja. A 4 K na godinu doista je minimalna svota, koju tražimo od naših pretplatnika. Apelujemo ponovo na naše dužnike, neka se sjete dužnosti. A sve prijatelje molimo, da potrađe u svojoj okolini oko širenja našega lista preporučujući ga zncancima i prijateljima.

Uz veću potporu moći ćemo i mi više pružati cij lenjenja našim čitačima.

Uredjenje uzurpacija općinskih puteva.

Povodom pritužbe, koje su sa više strana dolazile, odućilo je trg. zastupstvo omedašiti općinske puteve, te je zamolilo zem. vladu, da za taj posao izabere jednoga od gruntovnih mjernika, koji u Samoboru uredju.

Vlada je za ovaj rad odredila vranoga stručnjaka i gruntovnoga mjerneka g. Ivana Hartiga, koji je taj posao netom dovršio, te poglavarstvu predložio pominu izradeni elaborat. Ova operat sastoji od dviju mapa, prijegleda triangulovanih tačaka i njihovih položaja pak istara obradunanih površina od okupiranih puteva.

Pomenuti je mjernik u svem izmjerio 15 klm. du- ljine putina, te je u svem pronašao okupacije od jedva 2 rali i 280 hv. Vidi se, da okupiranih općinskih putina nije ni izdaleka toliko, koliko su to neki isticali, te da su mnogi navodi pritužbi radi okupacija, bili znatno potjerani.

Operat, što ga danas imade na raspolaganje trgovišna općina, sastavljen je tako, da ne će poslužiti samo stručnjaku nego i svakomu, tko, će se hjeti da zainteresuje za ovu izmjeru. Po prijegledu trianguliranih tački označenih u naravi sa cementnim kamečima, moći će i nestručnjak u svako doba konstatirati poremećenje općinskih meda i ustanoviti njihovu ispravnost.

Mjernički elaborat izložen je kod trgovišnoga poglavarstva za vrijeme uredovnih sati svakomu zainteresu na uvid.

Dodajemo, da će na temelju ovoga operata izaci op- hodno povjerenstvo na lice mjesta, da raspravlja sa strankama o okupiranim dijelovima puteva.

To će povjerenstvo sastojati od načelnika, mjerneka Hartiga i gospodarskog odbora.

PROSVJETA.

„Hrvatska pjesma“. Uredio i uvodom po- pratio Josip Milaković. Ovo je jedna od knjiga, što ih ove godine izdalo „Društvo sv. Jeronima“.

Odlični naš pjesnik i zemljak, koji gotovo svake godine obdari hrv. književnost bilo kojim djelom svoga vrsnog pera, skupio je u „Hrvatskoj pjesmi“ znatan broj umjetnih pjesama podesnih i razumljivih za narod, a svrstao ih u tri oveća dijela.

Milaković je svojoj knjizi dodao poučan uvod, u koje popularnim a živim crtama tumači važnost pjesme te objašnjuje razvoj i povijest hrv. pjesništva. Knjigu šalje na ruke naroda, da po ovim probranim pjesmama upozna misli i čuystva naših pjesnika, da vidi, kako njihovo srce kuca, duša osjeća. Preporučujemo je i mi radi toga najtoplije hrv. narodu.

„Sva čič 1908.“ Primiti smo ovaj lijepo ure- deni koledar, što ga izdaje Hrvatska knjižarnica u Zadru već petu godinu. Kao što su dosadnji tečajevi bili puni birana sadržaja, tako se i ovaj za iduću godinu odliku- je uspješim književnim prilozima, te velikim brojem re- produkcija Vidovičevih likovnih remek-djela. Te su re- produkcije izradene, savršeno u Dioničkoj tiskari u Za- grebu.

Kako je osim toga čist prihod ovoga koledara namijenjen učėjoj hrvatskoj mladeži u Zadru mi ga najtoplije preporučujemo hrv. obiteljima. Cijena mu je K 1.20, a dobiva se u svim knjižarama.

Gospodarstvo.

Jesenska kop vinograda.

Prekapanje vinograda u jesen pred zimu vrlo je korisno. Ovom kopi uvelike se popravlja tlo. Ovakovo tle u proljeću je rahlo i sipko, jer grude prozebe i raspa- dne se, žilje korova kao i sam korov sagnije, te zemlju gnoji. Osim toga što je vrlo važno mnogi od štetočinja trsa, koji se po zemlji ugniježdiše, da prezime, ovom se kopi uništavaju.

Prekopamo li vinograd u jesen, ostaje nam tle u proljeću dulje vremena čisto bez korova i rahlo. Napo- kon proljetnom kopi nije nam od potrebe uslijed toga to- liko žuriti.

Jesenska kop, treba da je duboka, prekapaajući valja paziti, da se zemlja prevrće tako, da žilje korova dos- pije na površinu.

Ova je kop potrebna naročito za one vinograde, koji su ostali neprekopani tečajem ljeta, te su gusto korovom zarasli.

Dok još nema snijega ni jače smrzavice još je uvijek vrijeme za ovu radnju, da se preduzme, ukoliko još nije provedena.

Javna zahvala.

Velečijenjenoj gospodi, milostivim gospođjama, prijateljima i zncancima, koji su nam prigodom našeg vjenčanja budi usmeno ili pismeno čestitali ovim putem budi izrečena najtoplija hvala.

Samobor, 30 studenoga 1907.

Franjo i Terezija Škrlec.

Čast mi je sl. općinstvu javiti da ću svaku srijedu i subotu imati posve svježi

čajni maslac, maslo i imperijal sir

isto tako preporučujem čajno pečivo, fine bonbone i narandže, kao ljepo darove k Nikoiti.

Sa veleštovanjem

Makso Škarek.

Objava preseljenja.

Uslužbovjem se mojim cijenenim mušterijama, kao i sl. općinstvu javiti, da sam preselio moje **skladište platnene i pomedne robe „CORSO“** iz Marije Valerije ulice na ugao Illice broj 22. i Bregovite ulice broj 1.

Ujedno započeo sam sa prodavanjem jezerskih i zimskih novosti. Molim zato sl. općinstvo i moje dosadašnje cijenenje mušterije, da si izvole pregledati moju nove novu i u velikom stilu trgovinu, kao i veleštovati i izabrati robu.

Izbor svakovrsne robe, a cijene staine i strogo u skladu.

Veleštovanjem

Albert Bruokner, Zagreb, Illica 22, Bregovita ulica 1.

OGLAS.

Samoborska štedionica ukamaćuje sa

besporeznih 5% godišnje

sve kod nje sada smještene glavnice počevši od 1. listopada 1907., a novo uložene od dana uloženja, do ine odredbe.

U Samoboru, 29. studenoga 1907.

RAVNATELJSTVO.

SKLADIŠTE
svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Slastičarna!

u parku gljive. Sauer kraj „Lovačkog roga“.

Preporučujem uvijek najljepši izbor svakovrsnih specialiteta i dobrih poslastica iz moje novo uređene radionice te molim za mnogobrojni posjet. odič. poštovanjem

Stolarije Vuja.

posredstvo
I. brojeva
**stolarska
i tapetarska**
obrtna vjersijska udruga
kao član najstarije vjersijske udruge.
Barje Valerije ulica 14. Zagreb. Školinska ulica broj 1.
preporuča svoje bogato skladište
stolarskog i tapetarskog
pokućva.
Samo domaći proizvod.
Potaklice u plaćanju. Cijnici i troškovi badava. Netrojene pohvale stoje svakomu na uvid.

Darovi za Nikolinje

fini bonboni, Nikole i vragovi, (kram-pusi) itd.

Upravo su prispjele sve vrste juž-noga voća za

voćni kruh (Kletzenbrot)

Naranče 5 kom. 20 filira. Smokve, grozdice, rogače, datulje, bademe, pinjole, lešnjike, citronat, ruse, sardine, sardelje, trapist sira, čaja, kave, sladora, čokolade, vanilije.

Sve vrste nakita za božićno drvo.

Preporučuje sve vrlo jeftino i svježe

V. Mateta.

Uspješno se oglašuje u Samoborskom listu.

I. hrv. tvornica štapova

baruna Almosch-a u Bregani

kupuje bukova, grabrova i javorova glatka, ravna, 30 do 80 cm. debela, 2—4 metra duga stabla i plaća povoljne cijene.

Za proizvod štapova kupuje u svakoj kolibini kestenove, jasenove, svibove, drenove i lijakove ravne štapove (štile). Pobliza uputa i pogodba kod Ravnateljstva tvornice štapova u Bregani kraj Samobora.

Oglas.

Prodaje se mlin, kraj mlina mala kućica, zatim kuća sa dvije sobe, kuhinje, dvije pivnice, štagalj, bašta, dvorište, kraj dvorišta oranica i voćnjak u povrćni od 3/4 rali. Sve se nalazi u Gornjem Kraju broj 9.

Poblize kod Mate Kirina u Samoboru, kod kojega se može doznati i cijena.

OGLAS.

Od posjeda Gliznik i Zagrebčica prodavat će se pojedine čestice

svake vrijede

u poslovnici gospoštije u Glizniku u 9 sati prije podne, a prodavat će se čestice u općinama

Domaslovec-Srmeč-Sv. Nedjelja,

iza toga

dva mlina, jedna kuća i vrt u Samoboru pri Gradni i cijela Čarda blizu Hrastine.

Gospoštija Gliznik.